
Dendrokronologisk undersøgelse af prøver udtaget fra våningshus fra gården Austegard der Nord i Åseral kommune, Vest-Agder fylke, Norge

NNU Rapport 44 – 2018

Niels Bonde

Foto: CSC

Dendrokronologi

Nationalmuseet
Miljøarkæologi og Materialeforskning

Norge

Vest-Agder

Austegard der Nord

Åseral kommune
Gnr/Bnr: 11/1

Koordinater: 58.756326 N, 7.7.41789 E

Formål: Datering og opbygning af grundkurve

Indsendt af Fylkeskonservatoren i Vest-Agder og Nationalmuseet

Prøver er udtaget af Christoffer S. Christensen, VAF

Undersøgt af: Niels Bonde

NNU j. nr.: A9573, august 2018.

Resultatet kan frit anvendes ved henvisning til denne rapport. Kontakt evt. laboratoriet for yderligere oplysninger mm. Rapporten kan endvidere lastes ned fra hjemmesiden www.nnuweb.dk, under Dendrokronologi, Se endvidere Fylkeskonservatorens oversigt over dendrokronologiske undersøgelser <http://vaf.maps.arcgis.com> .

Våningshus

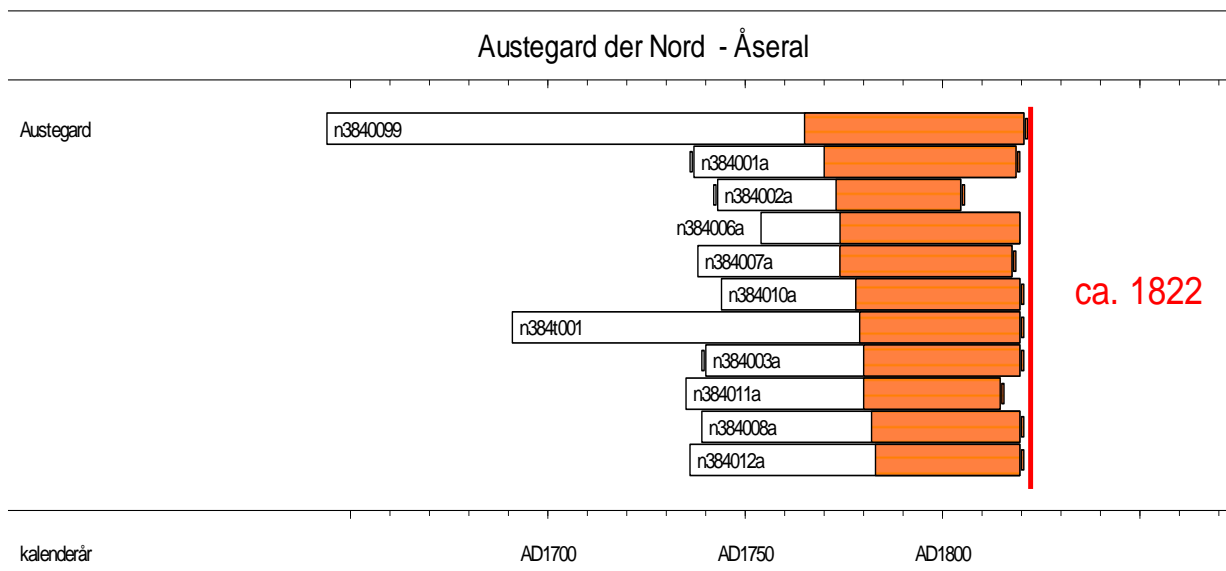
I alt er 12 prøver af fyrretræ (*Pinus sylvestris*) undersøgt, udtaget fra 11 stokke. Alle er udtaget som boreprøver. Prøve 4 og 5 er udtaget af samme stok.

Alle er dateret. Der er konstateret splintved på alle prøverne.

Antal årringe i prøverne varierer mellem 63 og 178.

For statistiske værdier / beskrivelse med mere vedrørende de enkelte prøver, se katalog.

Undersøgelsen viser, at alle prøverne stammer fra træer, der formentlig er fældet ca. 1820-22.

Signatur

	kerneved
	splintved
	kerneved ikke målt
	splintved ikke målt

Dateringsdiagram som angiver årringskurvernes indplacering på en tidsskala. Hvert rektangel repræsenterer en årringskurve. Den røde signatur er en **tolkning**, der angiver det formodede fældningstidspunkt for træerne, som de daterede prøver stammer fra.

Antallet af årringe i splintved hos fyrretræ kan variere voldsomt fra ca. 40 til 90 eller flere. Af dateringsdiagrammet fremgår det, at i flere prøver er den yderst bevarede årring dannet ca. 1819 – 1821 . Dette indikerer, at den yderste årring i disse prøver er tæt på "Waldkante" (træets sidstdannede årring) og dermed tæt på året, hvor træerne er fældet.

Årringskurverne fra ti af de daterede prøver er sammenregnet til en middelkurve, N384m001, på 178 år, som dækker perioden 1644 – 1821.

Kryds-datering absolut

Årringskurverne er søgt dateret ved hjælp af relevante grund- og referancekurver for fyrretræ fra det sydlige Norge. (se tabel)

Referencer:

Anvendt splintstatistik for fyrretræ: 40 - 90

For *t*-værdi:

Baillie, M.G.L. & J.R.Pilcher, 1973: A simple cross-dating program for tree-ring research. *Tree-Ring Bulletin* 33, pp. 7-14.

Ved undersøgelsen er der, udover laboratoriets egne grund- og referencekurver, anvendt kurver, som er stillet til rådighed af Thomas S. Bartholin (Scandinavian Dendro) og Terje Thun (NTNU).

kurver	-	-	N384m001	
-	start	dates	AD1644	
-	dates	end	AD1821	
aam01	AD1243	AD1744	1.26	N Aust Agder indenlands
aam02	AD1487	1837	6.65	N Aust Agder kystnær
VAuAaseralPISY2	AD1353	AD1936	6.43	N Vest-Agder uden Aaseral
N Aaseral NB02	AD1223	AD1857	2.86	N VA Aaseral 113 timber

Tabel: Absolut datering. *t*-værdier for kryds-datering med grund- og referencekurver. For *t*-værdier se Baillie & Pilcher, 1973.

Beregning af middelkurve

Mean sequence - n384m001

Of type W 11 R

Dated AD1644 to AD1821

Contains the following files

n384t001.d dated AD1691 to AD1820 of type R 41 N

n384001a.d dated AD1737 to AD1819 of type R 49 N

n384002a.d dated AD1743 to AD1805 of type R 32 N

n384003a.d dated AD1740 to AD1820 of type R 40 N

n384006a.d dated AD1754 to AD1820 of type R 46 N

n384007a.d dated AD1738 to AD1818 of type R 44 N

n384008a.d dated AD1739 to AD1820 of type R 38 N

n384010a.d dated AD1744 to AD1820 of type R 42 N

n384011a.d dated AD1735 to AD1815 of type R 35 N

n384012a.d dated AD1736 to AD1820 of type R 37 N

n3840099.d dated AD1644 to AD1821 of type R 56 N

Katalog over undersøgte prøver:

n384001a.d

A9573 Austegard der Nord Åseral pr. 1
 Raw Ring-width PISY data of 83 years length
 Dated AD1737 to AD1819
 49 sapwood rings and no bark surface
 Average ring width 146.36 Sensitivity 0.15
 Interpretation: AD1820-60

n384002a.d

A9573 Austegard der Nord Åseral pr. 2
 Raw Ring-width PISY data of 63 years length
 Dated AD1743 to AD1805
 32 sapwood rings and no bark surface
 Average ring width 236.59 Sensitivity 0.19
 Interpretation: AD1813-63

n384003a.d

A9573 Austegard der Nord Åseral pr. 3
 Raw Ring-width PISY data of 81 years length
 Dated AD1740 to AD1820
 40 sapwood rings and no bark surface
 Average ring width 191.62 Sensitivity 0.18
 Interpretation: AD1821-70

n384t001.d

A9573 Austegard der Nord Åseral pr. 4+5
 Raw Ring-width PISY data of 130 years length
 Dated AD1691 to AD1820
 41 sapwood rings and no bark surface
 Average ring width 139.88 Sensitivity 0.19
 Interpretation: AD1821-69

n384006a.d

A9573 Austegard der Nord Åseral pr. 6
 Raw Ring-width PISY data of 67 years length
 Dated AD1754 to AD1820
 46 sapwood rings and no bark surface
 Average ring width 158.84 Sensitivity 0.16
 Interpretation: AD1820-64

n384007a.d

A9573 Austegard der Nord Åseral pr. 7
 Raw Ring-width PISY data of 81 years length
 Dated AD1738 to AD1818
 44 sapwood rings and no bark surface
 Average ring width 189.99 Sensitivity 0.18
 Interpretation: AD1819-64

n384008a.d

A9573 Austegard der Nord Åseral pr. 8
Raw Ring-width PISY data of 82 years length
Dated AD1739 to AD1820
38 sapwood rings and no bark surface
Average ring width 223.01 Sensitivity 0.19
Interpretation: AD1822-72

n3840099.d

A9573 Austegard der Nord Åseral pr. 9
Raw Ring-width PISY data of 178 years length
Dated AD1644 to AD1821
56 sapwood rings and no bark surface
Average ring width 62.37 Sensitivity 0.22
Interpretation: AD1822-55

n384010a.d

A9573 Austegard der Nord Åseral pr. 10
Raw Ring-width PISY data of 77 years length
Dated AD1744 to AD1820
42 sapwood rings and no bark surface
Average ring width 219.84 Sensitivity 0.16
Interpretation: AD1821-68

n384011a.d

A9573 Austegard der Nord Åseral pr. 11
Raw Ring-width PISY data of 81 years length
Dated AD1735 to AD1815
35 sapwood rings and no bark surface
Average ring width 212.53 Sensitivity 0.14
Interpretation: AD1820-70

n384012a.d

A9573 Austegard der Nord Åseral pr. 12
Raw Ring-width PISY data of 85 years length
Dated AD1736 to AD1820
37 sapwood rings and no bark surface
Average ring width 183.78 Sensitivity 0.21
Interpretation: AD1823-73

FELTRAPPORT

BYGNINGSVERN I VEST-AGDER MUSEET

Dendrokronologisk objekt:	Våninghus
Fylke:	VAF
Kommune:	Marnadal (tidligere Åseral)
Gnr/Bnr:	108/12 (Åseral 11/1)
Prøvene tatt av:	Christoffer Snaprud Christensen
Dato for prøvetaking:	7/3-2018
Koordinater	58,362350N 7,525325Ø

Prøve nr.	Etasje	Rom	Marg	Geit	Bast	Bark	Be. arb.	
1	1	Stue	Nei	Ja	Nei	Nei	Ja	Stokk nr. 2 over gulv i sørvendt gavlvegg
2	1	Stue	Nei	Ja	Nei	Nei	Ja	Stokk nr. 3 over gulv i sørvendt gavlvegg
3	1	Stue	Ja	Ja	Nei	Nei	Ja	Stokk nr. 6 over gulv i sørvendt gavlvegg
4	1	Stue	Nei	Ja	Nei	Nei	Ja	Stokk nr. 2 over gulv i vestvendt gavlvegg
5	1	Stue	Nei	Ja	Nei	Nei	Ja	Stokk nr. 2 over gulv i vestvendt gavlvegg (suppleringsprøve til prøve nr. 4)
6	1	Stue	Nei	Ja	Nei	Nei	Ja	Stokk nr. 3 over gulv i vestvendt gavlvegg
7	1	Stue	Ja	Ja	Nei	Nei	Ja	Stokk nr. 4 over gulv i vestvendt gavlvegg
8	1	Stue	Ja	Ja	Nei	Nei	Ja	Stokk nr. 5 over gulv i vestvendt gavlvegg
9	1	Stue	Nei	Ja	Nei	Nei	Ja	Stokk nr. 2 over gulv i nordvendt gavlvegg
10	1	Stue	Nei	Ja	Nei	Nei	Ja	Stokk nr. 3 over gulv i nordvendt gavlvegg
11	1	Stue		Ja	Nei	Nei	Ja	Stokk nr. 4 over gulv i nordvendt gavlvegg
12	1	Stue		Ja	Nei	Nei	Ja	Stokk nr. 6 over gulv i nordvendt gavlvegg